

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ «Συνέργειες Έρευνας και Καινοτομίας στην Περιφέρεια Αττικής»

1. **Ερώτημα:** Ποιοι είναι οι στόχοι της δράσης;

Απάντηση: Στόχος της Δράσης είναι η ενίσχυση συνεργατικών ερευνητικών έργων με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και την ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας/καινοτομίας και παραγωγής.

Ειδικότεροι στόχοι της Δράσης:

- Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών ή μεθόδων παραγωγής με υψηλή προστιθέμενη αξία με σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Αποτελεσματικότερη διασύνδεση των ερευνητικών οργανισμών με τις ανάγκες του παραγωγικού ιστού.
- Επικέντρωση των προσπαθειών και των πόρων στους θεματικούς τομείς Πολιτισμός-Τουρισμός-Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες, Αγροδιατροφή και Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Αττικής, με σκοπό την μεγιστοποίηση της ωφέλειας για την οικονομία της Περιφέρειας Αττικής.

[Βλ. Ενότητα 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ]

2. **Ερώτημα:** Ποιά είναι η συνολική δημόσια δαπάνη της Δράσης και πως κατανέμεται ανά θεματικό τομέα;

Απάντηση: Η συνολική διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη των δράσεων της παρούσας Πρόσκλησης, ανέρχεται σε **9.000.000€** και κατανέμεται ανά θεματικό τομέα ως ακολούθως:

- | | |
|---|------------|
| • Πολιτισμός-Τουρισμός-Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες: | 3.000.000€ |
| • Αγροδιατροφή: | 3.000.000€ |
| • Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη: | 3.000.000€ |

[Βλ. Ενότητα 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ]

3. **Ερώτημα:** Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι δικαιούχοι φορείς της δράσης; Πόσες αιτήσεις χρηματοδότησης μπορεί να υποβάλει ο κάθε δικαιούχος;

Απάντηση: Οι επιλέξιμοι δικαιούχοι για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της δράσης είναι:

- i. Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων
- ii. Επιχειρήσεις
- iii. Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται α/ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή β/ως Επιχειρήσεις,
που λειτουργούν νομίμως κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας πρόσκλησης στην Περιφέρεια Αττικής.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμων και να λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ) ή ως ατομικές επιχειρήσεις.

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται από σύμπραξη τουλάχιστον ενός Οργανισμού έρευνας και διάδοσης γνώσεων και μιας υφιστάμενης επιχείρησης.

Επιπλέον, στη σύμπραξη δύναται να συμμετέχει μία (ή περισσότερες) οντότητα/ες που ανήκει στους Λοιπούς Φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή ως επιχειρήσεις.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των αιτήσεων χρηματοδότησης που μπορεί να υποβάλλει κάθε επιλέξιμος δικαιούχος της Δράσης. Ωστόσο κάθε επιλέξιμος δικαιούχος μπορεί να υποβάλλει όσες προτάσεις κρίνει ότι δύναται να υλοποιήσει αποτελεσματικά λαμβάνοντας υπόψη το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Τονίζεται επίσης ότι κατά την αξιολόγηση της πρότασης κρίνεται η 'Αξιοπιστία των δικαιούχων και ικανότητα υλοποίησης του έργου' (Κριτήριο Α).

[βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

4. Ερώτημα: Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ που θα πρέπει να διαθέτει μια ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν έχουν ορισθεί επιλέξιμοι και μη επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) για τη δράση και συνεπώς δεν υπάρχει περιορισμός στους ΚΑΔ των ασκούντων επαγγελματική δραστηριότητα δυνητικών δικαιούχων (επιχειρήσεων). Κατά την συμπλήρωση της Αίτησης Χρηματοδότησης όμως επιλέγεται ο σχετικότερος με το έργο ΚΑΔ.

[βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

5. Ερώτημα: Ποια είναι η διαδικασία και ποιος υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης;

Απάντηση: Οι αιτήσεις χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) στα ελληνικά, στη διεύθυνση: <http://www.ependyseis.gr/mis>.

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται στο ΠΣΚΕ από το Συντονιστή του Έργου, ο οποίος προέρχεται από το Συντονιστή Φορέα.

[βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, Ενότητα 8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα 9 – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

6. Ερώτημα: Μπορεί να γίνει ακύρωση ή αναίρεση οριστικοποίησης μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Επιτρέπεται η ακύρωση της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί αίτηση ακύρωσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας έως και δύο (2) εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση. Η αίτηση ακύρωσης υποβάλλεται από τον Υπεύθυνο Συντονισμού Έργου ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (http://www.ependyseis.gr/mis_μενού_helpdesk). Η επιλογή αυτή οδηγεί αυτόματα στην παραίτηση των ενδιαφερομένων από την υποβληθείσα αίτησή τους και παρέχει τη δυνατότητα επανυποβολής νέας αίτησης χρηματοδότησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Επιτρέπεται επίσης η αναίρεση της οριστικοποίησης της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης του προτεινόμενου έργου ΕΤΑΚ υπό την προϋπόθεση να έχει υποβληθεί αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης εντός της ίδιας ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας (έως και δύο εργάσιμων ημερών πριν την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση). Η αίτηση αναίρεσης της οριστικοποίησης υποβάλλεται από τον Υπεύθυνο Συντονισμού Έργου ηλεκτρονικά μέσω του ΠΣΚΕ (http://www.ependyseis.gr/mis_μενού_helpdesk). Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν επανυποβολή της αίτησης χρηματοδότησης επιτρέπεται εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

[Βλ. Ενότητα 8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ]

7. Ερώτημα: Υπάρχει ανώτερο ή κατώτατο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης χρηματοδότησης πρέπει να μην υπερβαίνει το ανώτερο όριο των **400.000 €** για το σύνολο των δικαιούχων.

Δεν υπάρχει κατώτατο όριο στον προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης.

[Βλ. Ενότητα 6.2 – Προϋπολογισμός έργων – Διάρκεια υλοποίησης]

8. Ερώτημα: Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης μία νέα επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στο χρόνο λειτουργίας της επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου της δράσης, ως εκ τούτου είναι δυνατόν να υποβληθούν προτάσεις από υφιστάμενες επιχειρήσεις καθώς και από νέες επιχειρήσεις που έχουν μόλις πρόσφατα ιδρυθεί. Διευκρινίζεται ότι υπό σύσταση εταιρεία δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο.

[Βλ. Ενότητα 4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

9. Ερώτημα: Ποιες είναι οι εταιρικές μορφές που επιδοτούνται στη Δράση;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν είτε ως νομικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως του τύπου τους (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις.

[Βλ. Ενότητα 4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

10. Ερώτημα: Μπορεί μία επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός/λοιπός φορέας να υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις χρηματοδότησης στη δράση ως εταίρος ή ως συντονιστής;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των Αιτήσεων Χρηματοδότησης που μπορεί να υποβάλει κάθε επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός/λοιπός φορέας - δυνητικός δικαιούχος της δράσης. Κάθε ένας εκ των ανωτέρω φορέων μπορεί να υποβάλει όσες προτάσεις κρίνει ότι μπορεί να υλοποιήσει αποτελεσματικά (είτε ως εταίρος είτε ως συντονιστής), εκτιμώντας το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Σημειώνεται όμως, ότι κατά την αξιολόγηση (Κριτήριο Α) εξετάζεται επισταμένως η “Αξιοπιστία των δικαιούχων και ικανότητα υλοποίησης του έργου”.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10.1 - Διαδικασία Αξιολόγησης - Κριτήρια Πληρότητας και Αξιολόγησης]

11. Ερώτημα: Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί: - διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης μπορεί να θεωρούνται ως διαφορετικοί ερευνητικοί οργανισμοί:

- διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου Πανεπιστημίου,
- διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου,
- διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος Πανεπιστημίου ή Ινστιτούτου, εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του Ινστιτούτου.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω φορείς δεν είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν σε σύμπραξη και να υποβάλλουν προτάσεις ως «διαφορετικοί φορείς», καθώς είναι δυνατόν περισσότερα Ινστιτούτα, Εργαστήρια κλπ., του ίδιου Πανεπιστημίου ή ερευνητικού κέντρου/ινστιτούτου να αποτελέσουν έναν φορέα-εταίρο. Σε αυτή την περίπτωση όμως θα συμμετέχουν ως Τμήμα/Ινστιτούτο ή Ερευνητικό Κέντρο, του οποίου αποτελούν μέρη.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

12. Ερώτημα: Μπορεί μία σύμπραξη επιχειρήσεων να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση;

Απάντηση: Μία σύμπραξη που αποτελείται μόνο από επιχειρήσεις δεν δύναται να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση. Στο πλαίσιο της δράσης οι επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν σε συμπράξεις με Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης

γνώσεων και να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης στους θεματικούς τομείς της Δράσης.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

13. Ερώτημα: Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από τη Δράση για τις επιχειρήσεις και ποιες για τους οργανισμούς έρευνας;

Απάντηση: Μία επιχείρηση δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτιριακές εγκαταστάσεις και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Έμμεσες δαπάνες, και Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 6). Αν η επιχείρηση είναι ΜΜΕ, τότε, επιπλέον των ανωτέρω, δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για Δαπάνες Καινοτομίας (Κατηγορία Δαπανών 7) και Δαπάνες συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις (Κατηγορία Δαπανών 8). Επισημαίνεται ότι οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν στον τομέα της Αγροδιατροφής με ΚΑΔ που αφορούν πρωτογενή παραγωγή ή τον Τομέα της Αλιείας - Υδατοκαλλιέργειας δεν μπορούν να κάνουν χρήση του αρ. 19 του Καν. ΕΕ 651/2014 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις».

Ένας ερευνητικός οργανισμός δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της Δράσης για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα για Δαπάνες προσωπικού, Δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού (αποσβέσεις), Δαπάνες για κτιριακές εγκαταστάσεις και γήπεδα (αποσβέσεις), Δαπάνες σε εξωτερικούς παρόχους, Έμμεσες δαπάνες, Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας και Δαπάνες καινοτομίας (Κατηγορίες Δαπανών 1 έως 7).

[Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα]

14. Ερώτημα: Ποιος ο τρόπος υπολογισμού του ποσού απόσβεσης για «όργανα και εξοπλισμό» που έχουν αγοραστεί στο πλαίσιο ενός έργου; Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να γίνει απόσβεση στο 100% της αξίας αγοράς;

Απάντηση: Ο υπολογισμός των αποσβέσεων του επιστημονικού και ερευνητικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο του έργου γίνεται με συντελεστή 40% σε ετήσια βάση σύμφωνα με τα άρθρα 22Α και 24 του ν.4172/2013 . Η διάρκεια ολοκλήρωσης της απόσβεσής του είναι 2,5 έτη από την ημερομηνία κτίσης του. Η εν λόγω διάταξη αφορά τόσο τους ιδιωτικούς, όσο και τους δημόσιους φορείς που συμμετέχουν στην δράση. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες απόσβεσης για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται (όργανα και εξοπλισμός) για το έργο. Εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου του δικαιούχου είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο.

Ο επιστημονικός και ερευνητικός εξοπλισμός είναι αυτός που ορίζεται στην ΚΥΑ αριθ. 109343/1/2017, ΦΕΚ Β 2351/11.7.2017.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

15. Ερώτημα: Πώς υπολογίζονται οι Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες;

Απάντηση: Στις Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες όλων των φορέων περιλαμβάνονται δαπάνες μετακίνησης, δημοσιότητας, αναλωσίμων, ορκωτού λογιστή, προσαρμογών για άτομα με αναπηρία και λοιπές λειτουργικές δαπάνες. Οι ως άνω δαπάνες καλύπτονται με τη μορφή απλοποιημένου κόστους, χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών, σε σταθερό ποσοστό **25%** επί του συνόλου των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του δικαιούχου, ήτοι των κατηγοριών δαπάνης 1 έως και 3, εξαιρουμένων των επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβική ανάθεση, των δαπανών καινοτομίας και των δαπανών συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις, ήτοι των κατηγοριών 4, 6, 7 και 8 αντίστοιχα.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα]

16. Ερώτημα: Από πότε είναι επιλέξιμες οι δαπάνες; Ποια θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών των έργων ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης της πρόσκλησης.

Ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης ένταξης των έργων.

[Βλ. Ενότητα 6.1 - Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και Ενότητα 6.2 – Προϋπολογισμός έργων – Διάρκεια υλοποίησης]

17. Ερώτημα: Μπορεί ένα νομικό πρόσωπο εκτός Περιφέρειας Αττικής ή του εξωτερικού να είναι υπεργολάβος στο έργο;

Απάντηση: Δεν υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός ως προς την ανάθεση υπεργολαβίας σε νομικό πρόσωπο. Στην κατηγορία δαπάνης 4. "Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει", προβλέπεται υπεργολάβος/νομικό πρόσωπο του οποίου η δαπάνη όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του συνολικού προϋπολογισμού εκάστου δικαιούχου, προκειμένου να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι κατά την αξιολόγηση του Κριτηρίου Α "Αξιοπιστία-εμπειρία των δικαιούχων και ικανότητα υλοποίησης του έργου" λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, η συμβολή τυχόν υπεργολάβου στις δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν. Στην Αίτηση Χρηματοδότησης πρέπει να τεκμηριώνεται κατάλληλα η «αναγκαιότητα» πρόσληψης του υπεργολάβου. Τονίζεται ότι η παροχή υπηρεσίας θα πραγματοποιείται μέσω σύμβασης που θα συναφθεί μεταξύ των δύο μερών, όπου θα υπάρχει περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της έρευνας ή/και περιγραφή του προς ανάθεση ερευνητικού έργου. Οι συμβάσεις αυτές, όπως και όλες οι συμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της δράσης, πρέπει να φέρουν νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

18. Ερώτημα: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες μετακίνησης μελών της ομάδας έργου που δεν αμείβονται;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/31.12.18, ΦΕΚ Β' 5968) «Δαπάνες μετακίνησης προσωπικού του

δικαιούχου ή άλλων φυσικών προσώπων, το κόστος απασχόλησης των οποίων δεν προσδιορίζεται και δεν συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της πράξης, δεν είναι επιλέξιμες εφόσον δεν προβλέπεται ρητά η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του έργου.», κατά συνέπεια για μέλη της ομάδας έργου που δεν αμείβονται αλλά προβλέπεται ρητά η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του έργου μπορούν να χρεωθούν δαπάνες μετακίνησης (συνέδρια, ημερίδες, μετακινήσεις στο πεδίο κλπ) στο έργο.

19. **Ερώτημα:** Πότε υποβάλλονται τα δικαιολογητικά;

Απάντηση: Δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά). Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΠΣΚΕ και Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας. Ο φάκελος αυτός θα περιλαμβάνει:

- A) πλήρως συμπληρωμένο, το συμπληρωματικό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII.2 - ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΡΟΣ 2 σε επεξεργάσιμη μορφή «κειμενογράφου» (.word), καθώς και υπογεγραμμένο, σαρωμένο αντίγραφο (scan), σε «φορητή» μορφή (.pdf)³,
- B) τα δικαιολογητικά συμμετοχής-ένταξης που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII της Πρόσκλησης, σε «φορητή» μορφή (.pdf). Τα δικαιολογητικά που απαιτείται να φέρουν την υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου και σφραγίδα του φορέα που εκπροσωπεί (Υπεύθυνες δηλώσεις, Συμφωνητικό συνεργασίας κα) θα πρέπει να είναι σαρωμένα (scan) σε φορητή μορφή (.pdf).

Σε περίπτωση που υπάρξει ασυμφωνία μεταξύ των ηλεκτρονικά καταχωρημένων στοιχείων στο ΠΣΚΕ, και των δηλωθέντων οικονομικών στοιχείων του έργου (π.χ. δαπάνες του έργου, Π/Υ, δημόσια δαπάνη κ.λπ.) στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII.2 - ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΡΟΣ 2, το οποίο αναρτάται σε «φορητή» μορφή (.pdf), τότε κατισχύουν τα ηλεκτρονικά δηλωθέντα στο ΠΣΚΕ στοιχεία.

Επισημαίνεται ότι μπορούν να επισυναφθούν ηλεκτρονικά δικαιολογητικά με ανώτατο όριο 10 MB ανά επισύναψη (attachment) και ανώτατο όριο 50 MB συνολικών επισυναπτόμενων ανά αίτηση χρηματοδότησης.

[Βλ. Ενότητα 8 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα 9 - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ/ΕΝΤΑΞΗΣ) και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ-ΕΝΤΑΞΗΣ]

20. **Ερώτημα:** Μπορούν να αποτελούν ξεχωριστές ενότητες εργασίας η διαχείριση του έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων; Τι κατηγορία δραστηριότητας θα πρέπει να επιλεγεί για τις ενότητες αυτές στο ΠΣΚΕ;

Απάντηση: Η διαχείριση του έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν μπορούν να αποτελούν διακριτές Ενότητες Εργασίας, διότι σύμφωνα με τον εφαρμοζόμενο Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως μία από τις επιλέξιμες κατηγορίες έρευνας ή μία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δραστηριότητας της δράσης. Για την διαχείριση του έργου η αντίστοιχη ανθρωποπροσπάθεια επιμερίζεται στις Ενότητες Εργασίας.

Παρόμοια και η διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου με το αντίστοιχο κόστος θα πρέπει να διαμοιράζεται στις σχετικές Ενότητες Εργασίας. Συχνά οι δραστηριότητες

διάχυσης (π.χ. συμμετοχή σε συνέδριο/ημερίδα) σχετίζονται με ένα ή περισσότερα παραδοτέα και κατά συνέπεια στην αντίστοιχη Ενότητα Εργασίας θα αναφέρεται και η σχετική δραστηριότητα διάχυσης, ως ένα επιπλέον παραδοτέο.

[Βλ. Ενότητα 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ και Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα]

21. **Ερώτημα:** Μπορεί η επιτροπή αξιολόγησης να προβεί σε περικοπή του προϋπολογισμού ενός δικαιούχου ή του έργου; Τι συμβαίνει εάν κριθεί από την επιτροπή ένας εκ των φορέων της σύμπραξης ότι δεν είναι μεταξύ των δυνητικών δικαιούχων τη δράσης;

Απάντηση: Έργο της επιτροπής αξιολόγησης είναι, μεταξύ άλλων, η αξιολόγηση της οικονομικής αρτιότητας και σημασίας των προτεινόμενων έργων και μπορεί να προβεί σε περικοπή του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, του προϋπολογισμού ενός δικαιούχου, μιας ενότητας εργασίας ή μιας κατηγορίας δαπάνης μετά από σχετική τεκμηρίωση αναφορικά με το εύλογο του κόστους.

Εάν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης από την επιτροπή προκύπτει η συμμετοχή μη επιλέξιμου φορέα τότε η πρόταση θα απορρίπτεται. Εφιστάται η προσοχή στους ενδιαφερόμενους φορείς για την κάλυψη των όρων και προϋποθέσεων της πρόσκλησης αναφορικά με την επιλεξιμότητα των δυνητικών δικαιούχων.

(Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10 - ΚΡΙΤΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ)

22. **Ερώτημα:** Στη συγκεκριμένη Δράση υπολογίζεται η σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) που έχει λάβει ένας φορέας δικαιούχος;

Απάντηση: Εφόσον αφορά άλλες δαπάνες δεν προσμετράται το ποσόν ενίσχυσης που έλαβε μέσω του καθεστώτος de minimis.

Αντίθετα οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III (ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ) του ως άνω κανονισμού.

[Βλ. Ενότητα 1 - ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ και Ενότητα 7 - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ]

23. **Ερώτημα:** Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των εταίρων μιας σύμπραξης;

Απάντηση: Ναι, αναφορικά με την κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των εταίρων μιας σύμπραξης υφίσταται ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό του προϋπολογισμού (Π/Υ) της/των επιχείρησης/ων $\geq 40\%$ επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

24. Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δαπάνης/ δραστηριοτήτων;

Απάντηση: Δεν υφίσταται περιορισμός στην κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των διαφόρων επιλέξιμων δραστηριοτήτων/δαπανών.

Ο μόνος περιορισμός που υπάρχει αφορά στην κατηγορία δαπάνης (4. Δαπάνες για ανάθεση έρευνας επί συμβάσει i B), όπου το σύνολο του προϋπολογισμού αυτής της δαπάνης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του συνολικού προϋπολογισμού εκάστου δικαιούχου.

[βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

25. Ποιο είναι το ποσοστό επιχορήγησης στη Δράση;

Απάντηση: Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης (ένταση ενίσχυσης) για τις επιχειρήσεις εξαρτάται από:

- α) την επιλέξιμη δραστηριότητα (έργα έρευνας και ανάπτυξης, καινοτομία για ΜΜΕ, συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις),
- β) τον χαρακτηρισμό των ενοτήτων εργασίας για έργα έρευνας και ανάπτυξης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτη σκοπιμότητας),
- γ) το μέγεθος της επιχείρησης (Μικρή, Μεσαία ή Μεγάλη), όπως ειδικότερα ορίζεται στην Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης.

Επισημαίνεται ότι στα συνεργατικά έργα το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης.

[βλ. Ενότητα 7 – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ]

26. Ερώτημα: Ποια είναι η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων;

Απάντηση: Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των υποβαλλομένων προτάσεων έργων δεν πρέπει να υπερβαίνει τους δέκα οκτώ (18) μήνες.

[βλ. Ενότητα 6.2 – Προϋπολογισμός έργων – Διάρκεια υλοποίησης]

27. Ερώτημα: Ο ιδιοκτήτης (φυσικό πρόσωπο) ατομικής επιχείρησης που συμμετέχει στην ομάδα έργου δικαιούται αμοιβής;

Απάντηση: Οι δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμες.

[βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

28. Ερώτημα: Μπορεί ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου να ταυτίζονται; Μπορούν να έχουν αυτόν τον ρόλο σε περισσότερα από ένα έργα;

Απάντηση: Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου επιτρέπεται να ταυτίζονται.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των έργων που μπορεί ένα φυσικό πρόσωπο να είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος ή Συντονιστής.

[βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10.1 - Διαδικασία Αξιολόγησης - Κριτήρια Πληρότητας και Αξιολόγησης]

29. **Ερώτημα:** Τι εννοείται με την έκφραση «Το μέγιστο επιχορηγούμενο μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα ανέρχεται στο ποσό των 3.000€» στις δαπάνες προσωπικού; Αφορά και το προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου; Ο ΦΠΑ περιλαμβάνεται στο όριο αυτό;

Απάντηση: Στην περίπτωση μόνιμου προσωπικού, το μικτό κόστος περιλαμβάνει τις εργοδοτικές εισφορές και αφορά το ημερολογιακό έτος δηλαδή 12 μήνες. Επομένως μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα = (συνολικές αποδοχές ημερολογιακού έτους προ κρατήσεων + εργοδοτικές εισφορές ημερολογιακού έτους)/12. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που το ύψος της μηνιαίας αμοιβής για κάποιο άτομο υπερβαίνει τις 3.000 ευρώ, το μέγιστο επιχορηγούμενο κόστος από τη δράση μπορεί να ανέλθει μέχρι το ποσό των 3.000 ευρώ. Αναφορικά με το προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου, περιλαμβάνονται και οι εργοδοτικές εισφορές, εφόσον αυτό προβλέπεται στη σχετική σύμβαση. Ο ΦΠΑ (όπου αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης) περιλαμβάνεται στο όριο αυτό.

Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/31.12.18, ΦΕΚ Β' 5968).

[βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

30. **Ερώτημα:** Στις συμβάσεις μίσθωσης έργου προβλέπεται η τήρηση φύλλων χρονοχρέωσης; Η αμειβόμενη εργασία πρέπει να είναι σύμφωνα με τις προσφερόμενες ώρες και όχι με παραδοτέα; Με ποιο τρόπο υπολογίζεται η αμοιβή του έκτακτου προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου και η τμηματική της καταβολή;

Απάντηση: Γενικά στις συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν προβλέπεται η τήρηση μηνιαίων αναλυτικών απολογιστικών φύλλων χρονοχρέωσης δεδομένου ότι το συμβατικό αντικείμενο αφορά σε υλοποίηση και παράδοση έργου σχετιζόμενου με την επιχορηγούμενη πράξη.

Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν είναι συμβάσεις εργασίας, συνδέονται με τα παραδοτέα ή και τα σχετικά πακέτα εργασίας, η αξία των οποίων (συμβατικό τίμημα) εκτιμάται με βάση τον απαραίτητο για την υλοποίησή τους ανθρωποχρόνο. Η τμηματική καταβολή μίας σύμβασης μίσθωσης έργου είναι επιλέξιμη εφόσον αντιστοιχεί σε ενδιάμεσο παραδοτέο της σύμβασης, το οποίο συμβάλλει στην υλοποίηση των ενδιάμεσων ή τελικών πακέτων εργασίας ή παραδοτέων του έργου-πράξης.

Σε περίπτωση που τηρούνται φύλλα χρονοχρέωσης, η αμοιβή θα προκύπτει ως συνάρτηση του καταγεγραμμένου χρόνου απασχόλησης.

Για τις δαπάνες προσωπικού μίσθωσης έργου ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/31.12.18, ΦΕΚ Β' 5968).

[βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

31. Ερώτημα: Η μελέτη σκοπιμότητας μπορεί να εκπονηθεί από το προσωπικό του δικαιούχου ή πρέπει να ανατεθεί (σύμβαση) σε τρίτους;

Απάντηση: Μελέτη Σκοπιμότητας είναι, σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στην αρχή της αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης «Η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός έργου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του».

Στο πλαίσιο της Δράσης, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας (κατηγορία 6), η συναφθείσα σύμβαση αποτελεί το βασικό δικαιολογητικό για την πιστοποίηση της σχετικής δαπάνης. Η σύμβαση (ανάθεση σε τρίτους) θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στο συγκεκριμένο συγχρηματοδοτούμενο έργο, να ορίζει με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης και το ποσό της αμοιβής. Η σύμβαση πρέπει να φέρει νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι, για τις δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018, αντικατάσταση της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016 (ΥΑΕΚΕΔ). Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

Σημειώνεται ότι στο ΠΣΚΕ η Μελέτη Τεχνικής Σκοπιμότητας αποτελεί ξεχωριστή Ενότητα Εργασίας και μπορεί να περιλαμβάνει μόνο την κατηγορία δαπάνης 'Δαπάνες διεξαγωγής μελέτης σκοπιμότητας', με τις δαπάνες που σχετίζονται με την εκπόνηση της μελέτης αυτής. Δεν μπορεί να περιλαμβάνει δαπάνες άλλων κατηγοριών (π.χ. Δαπάνες προσωπικού, Έμμεσες δαπάνες).

[Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

32. Ερώτημα: Ο έλεγχος της προϋπόθεσης για το αν η αιτούσα επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/14 αφορά τις νέες επιχειρήσεις κάτω τριετίας;

Απάντηση: Στην περίπτωση επιχείρησης που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της (μέχρι και την έναρξη του έργου) δεν πραγματοποιείται έλεγχος μόνον εφόσον πρόκειται για ΜΜΕ και μόνο σε σχέση με τον ΤΥΠΟ 1 του παραρτήματος XIII της Αναλυτικής Πρόσκλησης (κριτήρια α και β του άρθρου 2 παρ. 18 του Καν. 651/14). Έλεγχος για το αν η επιχείρηση είναι προβληματική διενεργείται σύμφωνα με τα υπόλοιπα κριτήρια του ίδιου άρθρου (π.χ. μη λήψη ενίσχυσης διάσωσης/αναδιάρθρωσης, μη υπαγωγή σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία). Κρίσιμος χρόνος για την μέτρηση της τριετίας είναι ο χρόνος της έκδοσης της απόφασης έναρξης και όχι ο χρόνος υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

[Βλ. Παράρτημα II: Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII - Τα με Α.Π. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 και 64925/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017 έγγραφα της ΕΥΚΕ

σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής.]

33. Ερώτημα: Ο έλεγχος προβληματικότητας διενεργείται μόνο στο επίπεδο της αιτούσας επιχείρησης ή αφορά και τον τυχόν όμιλο (ενιαία οικονομική μονάδα) στον οποίο εντάσσεται;

Απάντηση: Ο ορισμός της «επιχείρησης» είναι πάγιος στο δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων και δίδεται τόσο από την Επιτροπή όσο και από το Δικαστήριο της ΕΕ. Ειδικότερα, στην Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/C 262/01), σημείο 2.1.11, ορίζεται ότι «περισσότερες χωριστές νομικές οντότητες μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μία οικονομική μονάδα για τους σκοπούς της εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η εν λόγω οικονομική μονάδα λογίζεται ως η σχετική επιχείρηση».

Η εν λόγω αξιολόγηση (έλεγχος προβληματικότητας) θα διενεργείται τόσο στο επίπεδο της νομικής οντότητας που αιτείται ενίσχυση (αιτούσα επιχείρηση) όσο και στο επίπεδο του ομίλου στον οποίο ανήκει αυτή η οντότητα.

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ]

34. Ερώτημα: Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών ένταξης σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται η συμμετοχή της επιχείρησης στο έργο ή το έργο συνολικά;

Απάντηση: Σύμφωνα με την ενότητα 4 της αναλυτικής πρόσκλησης εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη Δράση οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Κανονισμού ΕΕ651/2014, όπως παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται το έργο συνολικά.

Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) έχει προχωρήσει σε σύνταξη εγγράφου με διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής (Παράρτημα ΧΙΙΙ της Αναλυτικής Πρόσκλησης).

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ - Τα με Α.Π. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 και 64925/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017 έγγραφα της ΕΥΚΕ σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής.]

35. Ερώτημα: Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των συμβάσεων μίσθωσης έργου στην κατηγορία των δαπανών προσωπικού και των δαπανών έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα;

Απάντηση: Η περίπτωση της μίσθωσης έργου (κατηγορία δαπανών 1. Δαπάνες προσωπικού) αφορά σε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται υπό τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Ο τόπος εργασίας του φυσικού προσώπου, όπως και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις, προσδιορίζονται στη σύμβαση. Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον

δικαιούχο. Το κόστος για την αμοιβή του φυσικού προσώπου, δηλαδή το συμβατικό τίμημα, καθορίζεται με βάση τις προσφερόμενες ώρες εργασίας και δεν είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό που έχει ο δικαιούχος για προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτό που απαντάται στην αγορά για παρόμοια θέση και εμπειρία. Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου.

Στην περίπτωση της έρευνας επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα (κατηγορία δαπανών 4.ι. Έρευνα επί συμβάσει), η υλοποίηση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει το φυσικό πρόσωπο υλοποιείται στην έδρα του ιδίου με χρήση των δικών του υποδομών. Είναι προφανές ότι για την συγκεκριμένη κατηγορία το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και κατά συνέπεια να λειτουργεί ως ατομική επιχείρηση τηρώντας τη φορολογική νομοθεσία. Επιπλέον, στην περίπτωση των συμβάσεων της κατηγορίας δαπανών «έρευνα επί συμβάσει» που θα υλοποιηθούν για λογαριασμό δημοσίων φορέων, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ.

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

36. Ερώτημα: Απαιτείται ανοικτή διαδικασία για την επιλογή του έκτακτου προσωπικού (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου);

Απάντηση: Η επιλογή τυχόν έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες του έργου με οποιαδήποτε σχέση (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, σύμβαση μίσθωσης έργου, χορήγηση υποτροφίας), γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας. Ειδικά για τις περιπτώσεις των αναφερθέντων συμβάσεων δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος - στην ιστοσελίδα του δικαιούχου ή/και του επιχειρησιακού προγράμματος με αναφορά στα επαγγελματικά προσόντα που υπαγορεύονται από τη φύση και το σκοπό του προς υλοποίηση έργου, όπως προβλέπεται από την νομοθεσία που διέπει τον φορέα και ισχύει κάθε φορά.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό του δικαιούχου ή (το ακαδημαϊκό προσωπικό) τρίτων που η συμμετοχή του στο έργο θεωρείται ουσιώδης για την εκτέλεσή του, και δηλώνεται στην ομάδα έργου κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης και στη συνέχεια αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής για τη χρηματοδότηση της πράξης, συμμετέχει σε αυτό χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής. Ο όρος «ακαδημαϊκό προσωπικό», σύμφωνα με το υπ' αριθμ 158/5.7.2018 έγγραφο της ΕΥΘΥ, αναφέρεται στα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ. Στην παραπάνω κατηγορία του ακαδημαϊκού προσωπικού συμπεριλαμβάνονται και οι ερευνητές Α', Β' και Γ' βαθμίδας των ερευνητικών κέντρων.

Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ1016/31.12.18, ΦΕΚ Β' 5968).

[Βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

37. Ερώτημα: Η ανάθεση έρευνας επί συμβάσει σε φυσικά πρόσωπα σε ποια κατηγορία δαπανών εμπίπτει; Στην περίπτωση ανάθεσης έρευνας επί συμβάσει όπου αναγράφεται ο υπεργολάβος στην Αίτηση Χρηματοδότησης, πρέπει μετά την έγκριση να ακολουθηθεί διαγωνιστική διαδικασία ή δεν απαιτείται;

Απάντηση: Η κατηγορία δαπανών 4.ι. «Έρευνα επί συμβάσει» περιλαμβάνει δαπάνες από ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από το δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε: Α) φυσικά πρόσωπα Β) νομικά πρόσωπα. Οι ανωτέρω δαπάνες (παροχής υπηρεσιών από φυσικά και νομικά πρόσωπα) δηλώνονται κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ στην κατηγορία “ΕΡ3 - Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας, συμβουλευτικές υπηρεσίες”.

Για τις δαπάνες που αφορούν σε παροχή υπηρεσιών (μέσω συμβάσεων από φυσικά και νομικά πρόσωπα) και πραγματοποιούνται από δημόσιους φορείς ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ. Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν.4412/2016 (Α' 147) “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών” όπως ισχύει.

Για τις επιχειρήσεις, στην περίπτωση που δεν αποτελούν αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, δεν απαιτείται η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, δεν εφαρμόζεται το Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ, οπότε, αρκεί να αναφερθεί ονομαστικά στην αίτηση χρηματοδότησης ο υπεργολάβος/πάροχος, με αναγραφή της επωνυμίας του και αιτιολόγηση της αναγκαιότητάς του (εφόσον είναι ήδη γνωστός).

(Βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

38. Ερώτημα: Στα συνεργατικά έργα ποιος είναι κατάλληλος για να ορισθεί συντονιστής φορέας;

Απάντηση: Μπορεί οποιοδήποτε μέλος της σύμπραξης, επιχείρηση ή οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων να οριστεί ως συντονιστής φορέας (νομικό πρόσωπο). Ενδείκνυται ο συντονιστής φορέας να είναι εκείνος ο φορέας της σύμπραξης, ο οποίος έχει σημαντική βαρύτητα συμμετοχής και ικανή εμπειρία στο συντονισμό έργων.

[Βλ. Ενότητα 4 – ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

39. Ερώτημα: Μπορεί στην αίτηση χρηματοδότησης να δηλωθεί φορέας με μηδενικό προϋπολογισμό στο έργο;

Απάντηση: Δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο φορέας ο οποίος συμμετέχει σε έργο με μηδενικό προϋπολογισμό. Η οποιαδήποτε συνεργασία στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να αποτυπώνεται στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου ώστε να αξιολογείται.

40. Ερώτημα: Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ θα πρέπει οπωσδήποτε να επιλεγεί η περιοχή παρέμβασης και η προτεραιότητα; Μπορεί η πρόταση να αφορά δύο περιοχές παρέμβασης και προτεραιότητες ΕΤΑ;

Απάντηση: Η δράση εστιάζεται σε συγκεκριμένες ερευνητικές και τεχνολογικές προτεραιότητες των θεματικών τομέων ‘Πολιτισμός-Τουρισμός-Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες’, ‘Αγροδιατροφή’ και ‘Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη’. Οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στα περιεχόμενα του

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ IV και να δηλώσουν σε ποια περιοχή παρέμβασης και προτεραιότητα ETA εμπίπτει το προτεινόμενο έργο. Η συμβατότητα κάθε προτεινόμενου έργου σε σχέση με την επιλογή των παραπάνω πεδίων κρίνεται κατά την αξιολόγηση. Στην περίπτωση αίτησης χρηματοδότησης της οποίας το αντικείμενο εμπίπτει σε περισσότερες από μια περιοχή παρέμβασης και προτεραιότητες ETA επιλέγεται αυτή στην οποία εντάσσεται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

[βλ. Ενότητα 5 - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, Ενότητα 10 - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ETA]

41. Ερώτημα: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία;

Απάντηση: Σε περίπτωση που απασχολούνται στο έργο άτομα με αναπηρία οι δαπάνες προσαρμογών των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για την εκτέλεση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, ώστε να καταστούν κατάλληλες για ΑΜΕΑ, είναι επιλέξιμες και εντάσσονται στην κατηγορία δαπάνης «5. Έμμεσες δαπάνες».

[βλ. Ενότητα 6.1 – Επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών ανά δραστηριότητα και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

42. Ερώτημα: Είναι επιλέξιμη δαπάνη ο ΦΠΑ;

Απάντηση: Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας.

[βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ, παράγραφος «Μη επιλέξιμες δαπάνες»]

43. Ερώτημα: Μια επιχείρηση με τη νομική μορφή Αστική Μη Κερδοσκοπική ή μια ΜΚΟ είναι μεταξύ των δυνητικών δικαιούχων της δράσης;

Απάντηση: Ναι, δυνητικός δικαιούχος είναι επιχείρηση κάθε νομικής μορφής. Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας δράσης. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις». Επομένως, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, μια Αστική Μη Κερδοσκοπική ή μία ΜΚΟ δύναται να δηλωθεί ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχείρηση».

[βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

Σημείωση: Οι παρούσες απαντήσεις συνιστούν απλές διευκρινίσεις και δεν συνιστούν τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης της παρούσας Δράσης και των Παραρτημάτων της.